

БЛАЖЕ КОНЕСКИ

**ПРИЛОЗИ ЗА ИСТОРИЈАТА
НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК**

MACEDONIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS
THE COMPLETE WORKS OF BLAŽE KONESKI

A CRITICAL EDITION

EDITED BY
KATICA KULAVKOVA

VOLUME X

BLAŽE KONESKI

**CONTRIBUTIONS
TO THE HISTORY OF THE
MACEDONIAN LANGUAGE**

Prepared by:
Veselinka Labroska
Liljana Makarijoska

Skopje, 2021

МАКЕДОНСКА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ НА УМЕТНОСТИТЕ
ЦЕЛОКУПНИ ДЕЛА НА БЛАЖЕ КОНЕСКИ

КРИТИЧКО ИЗДАНИЕ

ВО РЕДАКЦИЈА НА
КАТИЦА КУЛАВКОВА

ТОМ X

БЛАЖЕ КОНЕСКИ

**ПРИЛОЗИ ЗА ИСТОРИЈАТА
НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК**

Приредиле:
Веселинка Лаброска
Лилјана Макаријоска

Скопје, 2021

Издавач:

Македонска академија на науките и уметностите

Технички уредник и јазична редакција:

д-р Бобан Карапејовски

Тираж:

500 примероци

„Арберија дизајн“ – Тетово

CIP – Каталогизација во публикација

**Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“,
Скопје**

003.349(=16)“08/18”

091:003.349]:81

КОНЕСКИ, Блаже

Кирилومتодијевската традиција од IX до XIX век : прилози за јазикот и културата од кирилومتодијевскиот и црковнословенскиот период / Блаже Конески ; приредила Красимира Илиевска. - Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2020. - 410 стр. ; 25 см. - (Целокупни дела на Блаже Конески : критичко издание / во редакција на Катина Кулавова ; т. 7 = The complete works of Blaže Koneski : a critical edition. / edited by Katica Kulavkova ; vol. 7)

На наслов. насл. стр.: The tradition of Cyril and Methodius from IX to XIX century : the old Slavic and church Slavonic tradition from the 9th to the 19th century / Blaže Koneski ; prepared by Krasimira Ilievska. – Фуснотен код текстот

ISBN 978-608-203-297-9

1. Ств. насл. на наслов. насл. стр.

а) Словенска писменост – 9-19 в. б) Старословенски ракописи – Јазични аспекти

COBISS.MK-ID 51241989

Конески

Блаже Конески
Од Архивот на МАНУ

СОДРЖИНА

I *ФОНОЛОШКИОТ РАЗВОЈ* *НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК*

Развитокот на македонската ортографија	13
Општ поглед врз фонолошкиот развој на македонскиот јазик	21
Затврднувањето на мекото <i>л</i>	31
За неорганското <i>х</i> во македонскиот јазик	35
Праславјанские сочетания <i>čr-</i> , <i>čr̥-</i> , в македонском языке	39
Акцентите во еден текст од почетокот на 16 век	45

II *НИКУЛЦИТЕ* *НА НАРОДНИОТ МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК*

Два прилога кон историјата на македонскиот јазик	69
Les formes du type <i>porata</i> , <i>kon`ata</i>	79
Јазикот на дамаскините	83

III *МАКЕДОНСКИОТ ПИСМЕН ЈАЗИК ВО XIX ВЕК*

Македонскиот писмен јазик во XIX век	89
За некои стилски синтети во развитокот на македонскиот литературен јазик	93

Грамастиката на Ѓ. Пулевски	103
За јазикот на Пулевски (графиски, фонетски и фонолошки особености)	105
П. Зографски како граматичар	119
За јазикот на Џинот	129
Србизмите во јазикот на Рајко Жинзифов	135
За јазикот и стилот на приказните на Шапкарев	145
Јазична споредба меѓу записите на Марко Цепенков и некои други македонски текстови од XIX век	151
Јазичното влијание на Стефан Верковиќ на неговите кореспонденти во Македонија	161
Еден учебник од Димитар Македонски	165
Јазични белешки за Зборникот на Миладиновци	169
Еден русизам во Трлиското и Кулакиското евангелие	189
Српското воздејство во активирањето на книжевната лексика на македонскиот писмен јазик во XIX век	191
Активирање књижевне лексике у македонском језику у XIX веку са посебним освртом на српски фактор	197
Факторот на традицијата во развитокот на македонскиот литературен јазик	201
Факторот на традицијата во развитокот на словенските литературни јазици во XIX век	205

IV
СТРАНСКИТЕ ЛИНГВИСТИ
И ЈУЖНИТЕ МАКЕДОНСКИ ГОВОРИ

Ciro Gianneli et André Vaillant; Un lexique macédonien du XVI siècle	217
Слово за професорот Андре Вајан	221
Mowa slowiańska – pismo greckie	225

V
МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК ВО РАЗВОЈОТ
НА СЛОВЕНСКИТЕ ЛИТЕРАТУРНИ ЈАЗИЦИ

Македонскиот јазик во развојот на словенските литературни јазици	231
---	-----

VI
ЈАЗИКОТ НА МАКЕДОНСКАТА НАРОДНА ПОЕЗИЈА

Јазикот на македонската народна поезија	257
Увод	257
Особености на гласовниот облик и на прозодијата	262
Додавање и елидирање на гласови и на слогови	262
Народниот речитатив	272
Морфолошки и синтаксички особености	281
Лексички особености	314
Меѓудијалектни и меѓујазични контакти во народната поезија	328
Јазикот на песната за Кузман Капидан	335

Јазичниот контакт меѓу македонската народна и уметничка поезија	348
Цитати од народната во уметничката македонска поезија	372
Скратенки за користените збирки на народни песни	382
La langue de la poésie populaire macédonienne (Résumé)	384
За јазикот на македонската народна поезија	391
Традиционалните елементи и иновациите во јазикот на македонската народна поезија	397
Нашата народна поезија како одраз на нашето национално ослободително движење	403
Меѓу народната песна и приказна	413
Библиографски податоци со белешки и аотации	419